

MAALARIMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINTO

TUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus 2003

ISBN 952-13-1744-2 (nid.)

ISBN 952-13-1745-0 (pdf)

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

DNO 14/011/2003
MÄÄRÄYS **Velvoittavana
noudatettava**
PÄIVÄMÄÄRÄ 17.1.2003
Voimassaoloaika
1.2.2003 alkaen toistaiseksi
Säännökset, joihin toimivalta
määräyksen antamiseen perustuu
L 631/1998, 13 § 2 mom
A 812/1998, 1 § 1 mom
Kumoaa määräyksen no 147/011/1995
Muuttaa määräystä no

MAALARIMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt maalarimestarin erikoisammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.2.2003 lukien toistaiseksi.

Tutkintoon tai sen osaan valmistavan koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä koulutusta varten opetussuunnitelma noudattaen, mitä näissä tutkinnon perusteissa on määrätty. Ammattitaidon näytöt on järjestettävä osana valmistavaa koulutusta.

Tutkintotoimikunta, tutkinnon järjestäjä ja koulutuksen järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Todistuksiin merkittävistä tiedoista ja todistusmalleista sekä henkilökohtaisten opiskeluohjelmien laatimisen perusteista määrätään erikseen.

Pääjohtaja HELI KUUSI
Heli Kuusi

Opetusneuvos MARKKU LAPPALAINEN
Markku Lappalainen

SISÄLLYSLUETTELO

1	Luku	
	NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET	7
1	§ Näyttötutkinnot	7
2	§ Näyttötutkintoihin valmistava koulutus	7
3	§ Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintasuoritusten arvioinnin yleiset perusteet	8
2	Luku	
	MAALARIMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	8
1	§ Tutkinnon osat	8
3	Luku	
	MAALARIMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	9
1	§ Maalarimestarin yleistaidot	9
	a) Ammattitaitovaatimukset	9
	b) Ammattitaidon osoittamistavat	11
	c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	11
2	§ Uudisrakennusmaalaukset	13
	a) Ammattitaitovaatimukset	13
	b) Ammattitaidon osoittamistavat	13
	c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	14
3	§ Korjausrakennusmaalaukset	14
	a) Ammattitaitovaatimukset	14
	b) Ammattitaidon osoittamistavat	15
	c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	15
4	§ Julkisivujen korjaus ja maalaus	16
	a) Ammattitaitovaatimukset	16
	b) Ammattitaidon osoittamistavat	17
	c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	17
5	§ Vaativa rakennusmaalaukset	18
	a) Ammattitaitovaatimukset	18
	b) Ammattitaidon osoittamistavat	19
	c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	19
6	§ Julkisivujen saneeraus	20
	a) Ammattitaitovaatimukset	20
	b) Ammattitaidon osoittamistavat	20
	c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	21
7	§ Työn organisointi ja johtaminen	22
	a) Ammattitaitovaatimukset	22
	b) Ammattitaidon osoittamistavat	22
	c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	23

8 §	Maalausalan kannattavuus ja kustannushallinta	25
	a) Ammattitaitovaatimukset	25
	b) Ammattitaidon osoittamistavat	25
	c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	25
9 §	Toiminnan suunnittelu	26
	a) Ammattitaitovaatimukset	26
	b) Ammattitaidon osoittamistavat	26
	c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	27
10 §	Rakennusten entisöintimaalaus	27
	a) Ammattitaitovaatimukset	27
	b) Ammattitaidon osoittamistavat	28
	c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	28
11 §	Vaativa mukailumaalaus	29
	a) Ammattitaitovaatimukset	29
	b) Ammattitaidon osoittamistavat	29
	c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	30
12 §	Kultaustyöt	31
	a) Ammattitaitovaatimukset	31
	b) Ammattitaidon osoittamistavat	31
	c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	31
13 §	Kipsikoristetyöt	32
	a) Ammattitaitovaatimukset	32
	b) Ammattitaidon osoittamistavat	32
	c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	33
14 §	Huonekaluentisöinti	34
	a) Ammattitaitovaatimukset	34
	b) Ammattitaidon osoittamistavat	34
	c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	34
15 §	Erikoistapetoinnit	35
	a) Ammattitaitovaatimukset	35
	b) Ammattitaidon osoittamistavat	36
	c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	36
16 §	Klassinen koristemaalaus	37
	a) Ammattitaitovaatimukset	37
	b) Ammattitaidon osoittamistavat	37
	c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	37
17 §	Yrittäjyys	38
	a) Ammattitaitovaatimukset	38
	b) Ammattitaidon osoittamistavat	39
	c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	39

1 Luku

NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

1 § NÄYTTÖTUTKINNOT

Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia. Koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista käsitellään yhtenä kokonaisuutena siten, että osaaminen voidaan hyödyntää tutkinnoissa vaaditun ammattitaidon näytöissä.

Näyttötutkinnot ovat rakenteeltaan modulaarisia. Ne muodostuvat työelämästä ja sen kehittymistarpeista johdetuista tehtäväkokonaisuuksista, joille on ominaista toiminnallisen ja tiedollisen perustan yhteisyys, ammattitaidon monipuolisuus sekä työprosessin ja sen tulosten yhdentyminen. Tutkinnon osa muodostaa ammattipätevyuden osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi ja arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Näytöt järjestetään ja suoritetaan joustavasti tutkinnon osa kerrallaan. Koko tutkinnon sijasta tavoitteena voi olla myös tietyn tai tiettyjen tutkinnon osien suorittaminen.

Ammattitaitovaatimusten kuvauksen perustana on pätevyystyyppitys, jonka katsotaan parhaiten soveltuvan ammattialalle. Kuvauksessa keskitytään ammatin ydintoimintojen vaatimuksiin, toimintaprosessien hallintaan ja laajalaiseen ammattikäytäntöön. Vaatimukset kattavat myös työelämässä tarvittavan kielitaidon ja sosiaaliset valmiudet.

2 § NÄYTTÖTUTKINTOIHIN VALMISTAVA KOULUTUS

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei muodollisesti voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin erilaisen valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistavan koulutuksen järjestäjän tulee vahvistaa opetussuunnitelma tutkintojen perusteiden mukaisesti. Koulutus ja siihen sisältyvät näytöt on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Koulutuksen järjestäjän velvollisuutena on järjestää näytöt osana valmistavaa koulutusta. Opiskelijan velvollisuutena on osallistua näytöihin osana opintojaan.

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavaan perustutkintoon sisältyvät yhteiset opinnot eivät ole pakollisia koulutuksessa, joka valmistaa näyttötutkintona suoritettavaan perustutkintoon. Niiden tavoitteet tulee ottaa kuitenkin soveltuvin osin huomioon opetussuunnitelmassa ja opetuksen järjestämisessä.

3 § AMMATTITAIIDON OSOITTAMISTAPOJEN JA TUTKINTOSUORITUSTEN ARVIOINNIN YLEISET PERUSTEET

Näyttöjen arviointi edellyttää järjestelmällistä aineiston keräämistä, päätöksentekoa ja dokumentointia tutkinnon suorittajan ammatillisista ja työtoimintavalmiuksista suhteessa tutkinnon perusteissa määriteltyihin ammattitaitovaatimuksiin ja arviointikriteereihin. Arvioinnin painopisteen tulee olla tekemisessä ja työssä toimimisessa. Taito tai osaaminen on arvioitava pääsääntöisesti suoraan vastaavasta työtoiminnasta.

Näyttöympäristön tulee olla todellinen tai mahdollisimman realistinen. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä, kuten havainnointia, haastatteluja, kyselyjä, aikaisempia dokumentoituja näyttöjä sekä itse- ja ryhmäarviointia. Näytöt tulee järjestää tutkinnon osittain siten, että niissä voidaan arvioida ammatinhallinnan kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Arvioinnin kohteilla ilmaistaan osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota. Huomio tulee kiinnittää ydintaitoihin, työn perustana olevan tiedon hallintaan, työmenetelmien, työvälineiden ja materiaalien hallintaan sekä työprosessin hallintaan. Sekä arvioinnin kohteet että kriteerit johdetaan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteisiin perustuvat arviointikriteerit kuvaavat ja täsmentävät eritasoisia suorituskriteereillä ilmaistaan kynnykset, joiden avulla erotellaan eritasoiset suoritukset.

2 Luku

MAALARIMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § TUTKINNON OSAT

Maalarimestarin erikoisammattitutkinnon tutkintotodistuksen saaminen edellyttää yhteensä viiden osan hyväksyttyä suoritusta.

Tutkintotodistuksen saamiseksi on suoritettava pakollinen osa:

- Maalarimestarin yleistaidot.

Suuntautumisen mukaan on valittava vähintään yksi osa seuraavista:

- Uudisrakennusmaalauk
- Korjausrakennusmaalauk
- Julkisivujen korjaus ja maalauk.

Edellä olevan suuntautumisen mukaan on lisäksi valittava vähintään yksi osa seuraavista:

- Vaativa rakennusmaalaus
- Julkisivujen saneeraus
- Työn organisointi ja johtaminen.

Lisäksi on valittava tarpeen mukaan osia seuraavista:

- Maalausalan kannattavuus ja kustannushallinta
- Toiminnan suunnittelu
- Rakennusten entisöintimaalaus
- Vaativa mukailumaalaus
- Kultaustyöt
- Kipsikoristetyöt
- Huonekaluentisöinti
- Erikoistapetoinnit
- Klassinen koristemaalaus.

Edellisten osien lisäksi tai erillisenä osatutkintona tutkinnon suorittaja voi suorittaa vapaavalintaisen yrittäjäyysosan.

- Yrittäjäyys.

Mikäli tutkinnon suorittaja on valinnut osan ”Työn organisointi ja johtaminen” sekä osat ”Maalausalan kannattavuus ja kustannushallinta” ja ”Toiminnan suunnittelu”, niin tutkintotodistuksen kohtaan lisätiedot tehdään merkintä tutkinnon työnjohtosuuntautuneisuudesta.

3 Luku

MAALARIMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

1 § MAALARIMESTARIN YLEISTÄIDOT

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja asennoituu työhönsä vastuuntuntoisesti ja asiakaslähtöisesti. Hän osaa tehdä ja ohjata rakennusmaalaukseen liittyviä työtehtäviä työselitysten ja piirustusten ja muiden maalaustyöhön liittyvien asiakirjojen mukaisesti. Hän tietää valmiin pinnan laatuvaatimukset ja niihin liittyvät mittaukset ja tarkistukset. Hän osaa laatia työkohteesta selkeitä asiakirjoja ja dokumentteja.

Tutkinnon suorittaja osaa käyttää erilaisia rakennusmaalausaineita niiden käyttötarkoituksen, käyttöohjeiden ja työturvallisuusmääräysten mukaisesti. Hän tuntee maalausalan töissä yleisimmin käytettävien aineiden koostumuksen ja tietää niissä mahdollisesti olevien terveydelle vaarallisten aineiden vaikutukset. Hän osaa käyttää sekä varastoida aineita oikein ja turvallisesti. Hän pystyy eri tiedonhakumenetelmillä, myös tietotekniikkaa apuna käyttäen, määrittelemään tuotetietoon perustuvat pintakäsittely- ja materiaalivalinnat.

Tutkinnon suorittajalla on perustiedot yleisimmin maalattavista rakennusmateriaaleista, hän osaa tunnistaa ne ja tietää niiden maalaus käsittelyihin liittyvät ominaisuudet. Hän osaa käsittelemättä jätettävien pintojen suojaukseen liittyvät tehtävät ja perusteet. Hänellä on perustiedot käsiteltävän tuotteen sijoitusolosuhteiden vaikutuksesta työn suorittamiseen ja käsittely-yhdistelmien valintaan. Hän osaa määrittellä käsiteltävien materiaalien fysikaaliset ja kemialliset suojaamisperusteet.

Tutkinnon suorittaja osaa varmistua rakennusmaalausalaan liittyvien koneiden ja laitteiden turvallisuudesta ja toimintakunnosta. Hän osaa perehdyttää työntekijän laitteiden käyttöön, turvallisuuteen ja huoltoon liittyvien tekijöiden osalta. Hän tuntee rakennusmaalausessa tarvittavien koneiden ja laitteiden keskeiset toimintaperiaatteet ja tietää niiden käyttöön ja varastointiin liittyvät vaatimukset. Hän tietää, miten toimitaan koneisiin ja laitteisiin liittyvissä ongelma- ja hätätilanteissa.

Tutkinnon suorittaja osaa valita työprosessissa tarvittavat koneet ja laitteet sekä kykenee perustelemaan valintansa turvallisuuden, taloudellisuuden ja tuotavuuden näkökulmista. Hän osaa käyttää maalausalaalla yleisesti käytettäviä ja yleisteknisia sähkölaitteita oikein ja turvallisesti sekä osaa varmistua niiden käyttöturvallisuudesta. Hän ymmärtää staattisen sähkövarauksen syntymämahdollisuudet ja maadoituksen merkityksen palovaarallisissa tiloissa ja huolehtii siitä, että työstä ei synny kipinävaaraa aiheuttavia varauksia. Hän osaa huomioida urakoitsijoiden ja työntekijöiden toimintaan liittyvät yleiset sähköturvallisuusasiat ja pystyy laitteiden osalta huomioimaan myös rakennusalan muiden tahojen vaateet ja toimimaan yhteistyössä heidän kanssaan.

Tutkinnon suorittaja tuntee TES:n sisällön ja osaa käyttää sitä työstä aiheutuvien kustannusten määrittelemiseen. Hän osaa piirustusten ja kohteeseen liittyvien asiakirjojen perusteella määrittellä työ- ja materiaalimenekit. Hän tuntee rakennusmaalausurakointiin liittyvät tahot ja urakka-asiakirjat sekä niiden keskinäisen merkityksen. Hän osaa määrittellä maalausurakan kustannushallintaan vaikuttavat tekijät.

Tutkinnon suorittaja osaa toimia työryhmän vetäjänä ja tuntee työsopimus-käytäntöjä sekä erilaisia työelämän toimintatapoja. Hän osaa organisoida ja ohjeistaa työntekoa sekä dokumentoida ja raportoida toteutuneesta toiminnasta suhteessa suunnitelmiin. Hän tuntee yrityksen laatu-järjestelmän ja riskienhallinnan yleiset periaatteet. Tutkinnon suorittajan toiminta on asiakaslähtöistä, itseohjautuvaa ja vastuuntuntoista. Hän osaa henkilökohtaisen suojautumisen ja työmaajärjestyksen perusteet. Hän ymmärtää ja osaa ottaa huomioon kestävän kehityksen edellyttämän jätteiden käsittelyn ja lajittelun. Hän osaa tulitöiden turvallisuuteen liittyvät asiat ja hänellä on niiden suoritta-

miseen oikeuttavaan tulityökorttiin vaadittavat tiedot ja taidot. Hän osaa toimia oikein tapaturmatilanteissa ja on hyväksytysti suorittanut EA1-kurssin tai hänellä on vastaavat tiedot.

b) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Näyttöä voidaan täydentää erillisten selvitysten, kirjallisten tuotosten ja tehtävien, haastattelujen ja keskustelujen sekä tutkinnon suorittajan itsearvioinnin avulla. Näyttöjä suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemaansa organisaation toimialan erityispiirteet.

Ammattitaitoa osoittaviksi työtehtäviksi hyväksytään maalausalaan liittyvä kokonaisvaltainen työtehtävä, jossa hyväksytyiksi määritellyt ammattitaitovaatimukset ovat raportoitavissa ja arvioitavissa. Tehtäviin tulee liittyä itsenäisten ammattityösuoritusten lisäksi myös toiminnan suunnitteluun ja ohjaukseen liittyvät tehtävät (TES:ssä määriteltynä vastuullisena työntekijänä tai sitä vastavissa tehtävissä).

Ensiaputaidot osoitetaan joko suoritettavalla näytöllä tai EA1 suorituksella sekä tulityövalmiudet joko suoritettavalla näytöllä tai tulityökortilla.

c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- asennoituu työhönsä vastuuntuntoisesti ja asiakaslähtöisesti
- osaa tehdä ja ohjata tavanomaisia maalaus- tai pinnoitustöitä
- osaa suunnitella, tehdä ja ohjata rakennusmaalaukseen liittyviä työtehtäviä työselitysten, piirustusten ja hankkeeseen liittyvien asiakirjojen mukaisesti
- osaa tulkita ja soveltaa pintakäsittelyaineiden käyttöturvallisuustiedoiteita ja toimia niiden mukaan
- osaa rakennusmaalausaineiden turvallisen käytön ja varastoinnin
- osaa perustella tekemänsä materiaali- ja laitevalinnat
- osaa opastaa koneiden ja laitteiden käyttöturvallisuudessa ja toimintakunnon varmistamisessa
- osaa varmistua sähkö- ja paineilmatoimisten laitteiden käyttöturvallisuudesta ja opastaa niiden käyttöä
- osaa arvioida toimintansa laadullisuuden ja tuottavuuden
- osaa määritellä valmiin pinnan laatuvaatimukset ja niihin liittyvät mittaukset
- osaa määritellä rakennusmaalausurakointiin liittyvät tahot ja urakka-asiakirjat sekä niiden keskinäisen merkityksen

-
- osaa määritellä piirustusten, työselitysten ja muiden kohteeseen liittyvien asiakirjojen perusteella työ- ja materiaalimenekit
 - osaa määritellä työstä aiheutuvat kustannukset TES-pohjaisesti
 - osaa määritellä maalausurakan kustannushallintaan vaikuttavat tekijät
 - osaa toimia työyhteisön jäsenenä ja työryhmän vetäjänä
 - osaa raportoida ja dokumentoida toimintaa suhteessa suunnitelmiin
 - osaa henkilökohtaisen suojautumisen ja työmaajärjestyksen perusteet
 - osaa jätehuollon perustoimet
 - osaa tulityökortin edellyttämät tulityötaidot
 - osaa ensiaputiedot ja -taidot EA1-kurssin laajuudessa

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- aiheuttaa työsuorituksellaan vaaran joko itselleen tai jollekin muulle henkilölle
- ei selviydy tehtävistään annettujen ohjeiden mukaisesti
- ei osaa perustella valitsemaansa käsittely-yhdistelmää
- ei osaa tulkita ja soveltaa pintakäsittelyaineiden käyttöturvallisuustiedotteita ja toimia niiden mukaan
- ei osaa opastaa koneiden ja laitteiden käyttöturvallisuudessa ja toimintakunnon varmistamisessa
- ei osaa määritellä materiaali- ja työmenekkejä rakennusmaalaukseen liittyvien piirustusten, työselitysten ja asiakirjojen avulla
- ei osaa käyttää TES:ta työstä aiheutuvien kustannusten määrittelyyn
- ei osaa määritellä, mitkä tekijät vaikuttavat maalausurakan kustannushallintaan
- ei osaa suunnitella, tehdä ja ohjata toimintaa rakennusmaalaukseen liittyvien asiakirjojen perusteella
- ei osaa raportoida ja dokumentoida toteutunutta toimintaa suhteessa suunnitelmiin
- aiheuttaa työsuorituksellaan ylimääräistä puhdistamista ja ympäristön siivoamista
- ei saa valmiiksi työtä, joka täyttäisi yleiset laatuvaatimukset
- ei osaa perustella valmiin pinnan laatua ja määritellä sen varmistamiseksi suoritettavia mittauksia
- ei osaa tulityökortin ja EA1-kurssin edellyttämiä taitoja ja tietoja
- ei kykene itseohjautuvaan työntekoon
- ei kykene työsuoritukseen, jonka joutuisuus vastaa ammattilaiselta edellytettäviä vaatimuksia.

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä työselityksen mukaan itsenäisesti tavanomaisimmat uudisrakennuksilla tehtävät maalausalan työt, kuten kipsikartonkilevyjen saumatukset ja tasoitukset, katto- ja seinäpintojen telamaalaukset, tapetoinnit sekä ovien ja varusteiden maalaukset. Hän tuntee käyttämiensä materiaalien tärkeimmät ominaisuudet ja käyttämiinsä työmenetelmiin mahdollisesti liittyvät vaaratekijät. Hän osaa suunnitella päivittäiset työnsä siten, että työ voidaan tehdä tuottavasti ja turvallisesti.

Tutkinnon suorittaja tuntee erilaisten alusmateriaalien vaatimukset työn onnistumiselle ja tietää, mitkä työvälineiden ja materiaalien ominaisuudet ovat työn onnistumisen kannalta merkittäviä. Hän osaa hoitaa työnsä itsenäisesti, siististi ja turvallisesti kokoneelta ammattilaiselta edellytettävällä joustavuudella.

Tutkinnon suorittaja on selvillä rakennusalalla yleisesti noudatettavista turvamääräyksistä ja osaa ottaa huomioon myös muut rakennustyömailla työskentelevät siten, että työtoiminta tapahtuu joustavasti ja välttyään tarpeettomilta töiden uusimisilta. Hän on perehtynyt kulloinkin voimassa olevaan maalausalan työehtosopimukseen ja osaa tarvittaessa soveltaa työehtosopimuksen urakkahinnoittelua omien työtehtäviensä hinnoitteluun.

b) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Näyttöä voidaan täydentää erillisten selvitysten, kirjallisten tuotosten ja tehtävien, haastattelujen ja keskustelujen sekä tutkinnon suorittajan itsearviointin avulla.

Näyttöjä suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet. Ammattitaitoa osoittavaksi työtehtäväksi hyväksytään maalausalaan liittyvä kokonaisvaltainen työtehtävä, jossa hyväksytyiksi määritellyt ammattitaitovaatimukset ovat raportoitavissa ja arvioitavissa. Tehtävän osia voivat olla esimerkiksi maalattavien pintojen hionnat ja kittaukset, saumojen täytöt ja tasoitukset, katto- ja seinäpintojen telamaalaus, suoran seinäpinnan tapetointi tavanomaisilla tapeteilla, putkistojen ja kaiderautojen maalaus, betonilattioiden maalaus, paneelipintojen lakkaus, korkeapaineruiskumaalaus, aitojen ja muiden puurakenteiden ulkomaalaus sekä tamppaus- ja tuuletustelioiden maalaus.

Tutkinnon suorittajan on laadittava työtehtäviinsä liittyvä kirjallinen työpäiväsuunnitelma ja soveltuvien osin kulloinkin voimassa olevan maalausalan työehtosopimuksen mukainen urakkapalkkalaskelma.

c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Arvioinnissa tarkastellaan ensisijaisesti valmiin työn lopputulosta ja työympäristön siisteyttä. Lopputulosta tarkasteltaessa otetaan huomioon myös työhön käytetty aika. Työympäristön tarkastuksen yhteydessä katsotaan myös työvälineiden kunto. Muita arviointikohteita ovat yhteistyökyky ja työturvallisuusasioiden huomioon ottaminen.

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- osaa työskennellä itsenäisesti tavanomaisissa uudismaalaustöissä
- ottaa huomioon käsittelyalustasta johtuvat vaatimukset
- ottaa huomioon käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuudet
- osaa laatia toimivan työpäiväsuunnitelman
- osaa soveltaa työhönsä TES:n mukaista urakkahinnoittelua
- tekee työnsä järjestelmällisesti, tuottavasti ja siten, että työn laatu vastaa yleisiä laatuvaatimuksia.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei pysty työskentelemään itsenäisesti
- aiheuttaa työskennellessään vaaratilanteen joko itselleen tai jollekin muulle henkilölle
- aiheuttaa työllään ylimääräistä puhdistamista ja ympäristön siivoamista
- ei ota huomioon käsittelyalustasta johtuvia vaatimuksia
- ei ota huomioon käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuuksia
- ei osaa laatia toimivaa työpäiväsuunnitelmaa
- ei löydä TES:sta työpäiväsuunnitelmaansa vastaavia työlajeja tai ei ota oikein huomioon urakkahinnoitteluun liittyviä määräyksiä
- ei kykene työsuoritukseen, jonka joutuisuus vastaa ammattilaiselta edellytettäviä vaatimuksia
- valmistaa pintoja, jotka eivät täytä yleisiä laatuvaatimuksia.

3 § KORJAUSRAKENNUSMAALAUUS

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä työselityksen mukaan itsenäisesti tavanomaisimmat huoneistojen ja liiketilojen korjausmaalauustyöt, kuten kolhujen ja halkeamien paikkaukset, levyrakenteiden saumatukset ja tasoitukset, katto- ja seinäpintojen korjausmaalaukset tai ovien ja ikkunoiden maalaukset. Hän pystyy suorittamaan myös tavanomaiset tapettien poistot ja uudelleentapetointit sekä rakennusten ulkopuolisten osien huolto- ja uusintamaalauksia. Hänen on

osattava myös suojata käsittelemättä jätettävät pinnat ja irrottaa ja kiinnittää uudelleen maalausta haittaavia listoituksia, heloituksia, kahvoja ja kansia.

Tutkinnon suorittaja tuntee käyttämiensä materiaalien tärkeimmät ominaisuudet ja käyttämiinsä työmenetelmiin mahdollisesti liittyvät vaaratekijät. Hän osaa suunnitella päivittäiset työnsä siten, että työ voidaan tehdä tuottavasti ja turvallisesti. Hän osaa arvioida tarvitsemansa materiaalin menekin ja pystyy itse arvioimaan myös esimerkiksi pienehkön vesi-, ruoste- tai lahovaurion korjaustarpeen.

Tutkinnon suorittaja tuntee erilaisten alusmateriaalien vaatimukset työn onnistumiselle ja tietää, mitkä työvälineiden ja materiaalien ominaisuudet ovat työn onnistumisen kannalta merkittäviä. Hän osaa hoitaa työnsä itsenäisesti, siististi ja turvallisesti kokoneelta ammattilaiselta edellytettävällä joutuisuudella.

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt kulloinkin voimassa olevaan maalausalan työehtosopimukseen ja osaa tarvittaessa soveltaa työehtosopimuksen urakkahinnoittelua omien työtehtäviensä hinnoitteluun.

b) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Näyttöä voidaan täydentää erillisten selvitysten, kirjallisten tuotosten ja tehtävien, haastattelujen ja keskustelujen sekä tutkinnon suorittajan itsearviointin avulla.

Näyttöjä suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet. Ammattitaitoa osoittavaksi työtehtäväksi hyväksytään maalausalaan liittyvä kokonaisvaltainen työtehtävä, jossa hyväksytyiksi määritellyt ammattitaitovaatimukset ovat raportoitavissa ja arvioitavissa. Tehtävän osia voivat olla esimerkiksi vanhojen maali- ja tapettikerrosten poistaminen, maalattavien pintojen pesut ja kittaukset, halkeamien täytöt ja tasoitukset, katto- ja seinäpintojen telamaalaus, ovien ja kalusteiden maalaus, ikkunoiden sisä- ja ulkopuolisten puitteiden maalaus, listoitusten maalaus ja lakkaukset, vanhojen lattiapintojen uudelleen maalaus ja tapetoitujen seinien uudelleen tapetointi.

Tutkinnon suorittajan on laadittava työtehtäviinsä liittyvä kirjallinen työpäiväsuunnitelma ja soveltuvin osin kulloinkin voimassa olevan maalausalan työehtosopimuksen mukainen urakkapalkkalaskelma.

c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Arvioinnissa tarkastellaan ensisijaisesti valmiin työn lopputulosta ja työympäristön siisteyttä. Lopputulosta tarkasteltaessa otetaan huomioon myös työhön käytetty aika. Työympäristön tarkastuksen yhteydessä katsotaan myös työvälineiden kunto. Muita arviointikohteita ovat yhteistyökyky ja työturvallisuusasioiden huomioon ottaminen.

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- osaa työskennellä itsenäisesti tavanomaisissa korjausmaalaustöissä
- ottaa huomioon käsittelyalustasta johtuvat vaatimukset
- ottaa huomioon käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuudet
- osaa laatia toimivan työpäiväsuunnitelman
- osaa soveltaa työhönsä TES:n mukaista urakkahinnoittelua
- tekee työnsä järjestelmällisesti ja tuottavasti
- kykenee työsuoritukseen, jonka laatu vastaa yleisiä laatuvaatimuksia.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei pysty työskentelemään itsenäisesti
- aiheuttaa työskennellessään vaaratilanteen joko itselleen tai jollekin muulle henkilölle
- aiheuttaa työllään ylimääräistä puhdistamista ja ympäristön siivoamista
- ei ota huomioon käsittelyalustasta johtuvia vaatimuksia
- ei ota huomioon käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuuksia
- ei osaa laatia toimivaa työpäiväsuunnitelmaa
- ei löydä TES:sta työpäiväsuunnitelmaansa vastaavia työlajeja tai ei ota oikein huomioon urakkahinnoitteluun liittyviä määräyksiä
- ei kykene työsuoritukseen, jonka joutuisuus vastaa ammattilaiselta edellytettäviä vaatimuksia
- valmistaa pintoja, jotka eivät täytä yleisiä laatuvaatimuksia.

4 § JULKISIVUJEN KORJAUS JA MAALAUUS

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä työselityksen mukaan itsenäisesti puu- ja kiviainesrakenteisiin julkisivuihin huolto- ja uusintakäsittelyitä. Hän tietää käsiteltäville alustoille ja valmiille pinnoitukselle asetettavat vaatimukset. Hänen on osattava myös suojata käsittelemättä jätettävät pinnat ja huolehtia siitä, että työstä ei aiheudu tarpeetonta haittaa talon asukkaille ja ympäristölle.

Tutkinnon suorittaja tietää käytössään olevien materiaalien tärkeimmät ominaisuudet ja käyttämiinsä työmenetelmiin mahdollisesti liittyvät vaaratekijät. Hän tuntee tavanomaisimmin käytössä olevat teline- ja nostintyyppit ja tietää niitä koskevat tärkeimmät turvamääräykset. Hän osaa suunnitella päivittäiset työnsä siten, että työ voidaan suorittaa tuottavasti ja turvallisesti. Hän osaa arvioida tarvitsemansa materiaalin menekin ja työsuoritukseensa tarvit-tavan ajan.

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt kulloinkin voimassa olevaan maalausalan työehtosopimukseen ja osaa tarvittaessa soveltaa työehtosopimuksen urakkahinnoittelua omien työtehtäviensä hinnoitteluun.

Tutkinnon suorittaja tuntee erilaisten alusmateriaalien vaatimukset työn onnistumiselle ja tietää, mitkä työvälineiden ja materiaalien ominaisuudet ovat työn onnistumisen kannalta merkittäviä. Hän osaa hoitaa työnsä itsenäisesti, siististi ja turvallisesti kokoneelta ammattilaiselta edellytettävällä joutuisuudella.

b) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Näyttöä voidaan täydentää erillisten selvitysten, kirjallisten tuotosten ja tehtävien, haastattelujen ja keskustelujen sekä tutkinnon suorittajan itsearvioinnin avulla.

Näyttöjä suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet. Ammattitaitoa osoittavaksi työtehtäväksi hyväksytään maalausalaan liittyvä kokonaisvaltainen työtehtävä, jossa hyväksytyiksi määritellyt ammattitaitovaatimukset ovat raportoitavissa ja arvioitavissa. Tehtävän osia voivat olla esimerkiksi vanhojen maalikerrosten poistaminen, maalattavien pintojen pesut ja kittaukset, halkeamien täytöt ja tasoitukset, seinäpintojen maalaus harjalla, telalla ja suurpaineruiskulla, parvekelattioiden, ovien ja ikkunoiden maalaus sekä julkisivuissa olevien pelti- ja teräsosien maalaus.

Tutkinnon suorittajan on laadittava työtehtäviinsä liittyvä kirjallinen työpäiväsuunnitelma ja soveltuvien osin kulloinkin voimassa olevan maalausalan työehtosopimuksen mukainen urakkapalkkalaskelma.

c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Arvioinnissa tarkastellaan ensisijaisesti valmiin työn lopputulosta ja työympäristön siisteyttä. Lopputulosta tarkasteltaessa otetaan huomioon myös työhön käytetty aika. Työympäristön tarkastuksen yhteydessä katsotaan myös työvälineiden kunto. Muita arviointikohteita ovat yhteistyökyky ja työturvallisuusasioiden huomioon ottaminen.

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- osaa työskennellä itsenäisesti tavanomaisissa ulkomaalaustöissä
- asennoituu työhönsä vastuuntuntoisesti ja asiakaslähtöisesti
- ottaa huomioon käsittelyalustasta johtuvat vaatimukset
- ottaa huomioon käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuudet
- osaa laatia toimivan työpäiväsuunnitelman
- osaa soveltaa työhönsä TES:n mukaista urakkahinnoittelua

-
- tekee työnsä järjestelmällisesti ja tuottavasti
 - kykenee työsuoritukseen, jonka laatu vastaa yleisiä laatuvaatimuksia.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei pysty työskentelemään itsenäisesti
- aiheuttaa työskennellessään vaaratilanteen joko itselleen tai jollekin muulle henkilölle
- aiheuttaa työllään ylimääräistä puhdistamista ja ympäristön siivoamista
- ei ota huomioon käsittelyalustasta johtuvia vaatimuksia
- ei ota huomioon käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuuksia
- ei osaa laatia toimivaa työpäiväsuunnitelmaa
- ei löydä TES:sta työpäiväsuunnitelmaansa vastaavia työläajeja tai ei ota oikein huomioon urakkahinnoitteluun liittyviä määräyksiä
- ei kykene työsuoritukseen, jonka joutuisuus vastaa ammattilaiselta edellytettäviä vaatimuksia
- valmistaa pintoja, jotka eivät täytä yleisiä laatuvaatimuksia.

5 § VAATIVA RAKENNUSMAALAUUS

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa toimia maalaustyömaalla työryhmän vetäjänä. Hän osaa laatia työselityksiä tavanomaisiin uudis- ja korjausmaalaustöihin. Hän osaa myös itse suorittaa vaativimmatkin rakennusmaalauks- ja tapetointitehtävät. Hän osaa myös suojata käsittelemättä jätettävät pinnat ja irrottaa ja kiinnittää uudelleen maalausta haittaavia listoituksia, heloituksia, kahvoja ja kansia.

Tutkinnon suorittaja tuntee käyttämiensä materiaalien tärkeimmät ominaisuudet ja käyttämiinsä työmenetelmiin mahdollisesti liittyvät vaaratekijät. Hän osaa suunnitella työryhmänsä päivittäiset työt siten, että ne voidaan suorittaa tuottavasti ja turvallisesti. Hän on perehtynyt kulloinkin voimassa olevaan maalausalan työehtosopimukseen ja osaa tarvittaessa soveltaa työehtosopimuksen urakkahinnoittelua omien työtehtäviensä hinnoitteluun. Hän on selvillä rakennusalalla yleisesti noudatettavista turvallisuusmääräyksistä ja osaa ottaa huomioon myös muut rakennustyömailla työskentelevät siten, että työtoiminta tapahtuu joustavasti ja välttyään tarpeettomilta töiden uusimisilta.

Tutkinnon suorittaja tuntee erilaisten alusmateriaalien vaatimukset työn onnistumiselle ja tietää, mitkä työvälineiden ja materiaalien ominaisuudet ovat työn onnistumisen kannalta merkittäviä. Hän osaa hoitaa työnsä itsenäisesti, siististi ja turvallisesti kokeneelta ammattilaiselta edellytettävällä joutuisuudella.

b) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Näyttöä voidaan täydentää erillisten selvitysten, kirjallisten tuotosten ja tehtävien, haastattelujen ja keskustelujen sekä tutkinnon suorittajan itsearvioinnin avulla.

Näyttöjä suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet. Ammattitaitoa osoittavaksi työtehtäväksi hyväksytään maalausalaan liittyvä kokonaisvaltainen työtehtävä, jossa hyväksytyiksi määritellyt ammattitaitovaatimukset ovat raportoitavissa ja arvioitavissa. Tehtävän osia voivat olla esimerkiksi maalattavien pintojen esikäsittelyt, vaativat tasoitus- ja silotustyöt, vaikeasti maalattavien katto- ja seinäpintojen telamaalaus, porrastilojen tapetointi, korkeakiiltoinen maalaus, korkeapaineruiskumaalaus ja maalauslaitteiden kunnosta huolehtiminen.

Tutkinnon suorittajan on laadittava työtehtäviinsä liittyvä kirjallinen työpäiväsuunnitelma ja soveltuvin osin kulloinkin voimassa olevan maalausalan työehtosopimuksen mukainen urakkapalkkalaskelma.

c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Arvioinnissa keskitytään erityisesti työmaakokonaisuuden hallintaan. Pääpaino on ajan tasalla olevan työturvallisuus- ja ammattitietouden testaamisessa ja yhteistyötaidoista varmistautumisessa. Työnäytteiden arvioinnissa otetaan huomioon myös työhön käytetty aika. Työympäristön tarkastuksen yhteydessä katsotaan myös työvälineiden kunto.

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- osaa työskennellä itsenäisesti rakennusmaalaustöissä
- asennoituu työhönsä vastuuntuntoisesti ja asiakaslähtöisesti
- tietää ja noudattaa työhönsä liittyviä keskeisiä työturvallisuusmääräyksiä
- ottaa huomioon käsittelyalustasta johtuvat vaatimukset
- ottaa huomioon käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuudet
- osaa laatia toimivan työpäiväsuunnitelman ja urakkapalkkalaskelman
- tekee työnsä järjestelmällisesti ja tuottavasti
- kykenee työsuoritukseen, jonka laatu vastaa yleisiä laatuvaatimuksia.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei pysty hoitamaan töitään itsenäisesti
- aiheuttaa työskennellessään vaaratilanteen joko itselleen tai jollekin muulle henkilölle
- aiheuttaa työllään ylimääräistä puhdistamista ja ympäristön siivoamista

-
- ei ota huomioon käsittelyalustasta johtuvia vaatimuksia
 - ei ota huomioon käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuuksia
 - ei osaa laatia toimivaa työpäiväsuunnitelmaa
 - ei löydä TES:sta työpäiväsuunnitelmaansa vastaavia työlajeja tai ei ota oikein huomioon urakkahinnoitteluun liittyviä määräyksiä
 - ei kykene työsuoritukseen, jonka joutuisuus vastaa ammattilaiselta edellytettäviä vaatimuksia
 - valmistaa pintoja, jotka eivät täytä yleisiä laatuvaatimuksia.

6 § JULKISIVUJEN SANEERAUS

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja pystyy toimimaan julkisivujen saneeraustyömaalla vastuullisena työntekijänä tai työnjohtajana. Hän tietää käsiteltäville alustoille ja valmiille maalaukselle ja pinnoitukselle asetettavat vaatimukset. Hän tuntee rakenteellisen ja kemiallisen puunsuojauksen periaatteet ja tietää myös rakennusten korroosionestomaalauksen perusteet.

Tutkinnon suorittaja osaa laatia kohteelle taloudellisesti perusteltuja korjaus-ehdotuksia ja työselityksiä. Hän osaa myös suojata käsittelemättä jätettävät pinnat ja huolehtia siitä, että työstä ei aiheudu tarpeetonta haittaa talon asukkaille ja ympäristölle.

Tutkinnon suorittaja tietää käytössään olevien materiaalien tärkeimmät ominaisuudet ja käyttämiinsä työmenetelmiin mahdollisesti liittyvät vaaratekijät. Hän tuntee tavanomaisimmin käytössä olevat teline- ja nostintyyppit ja tietää niitä koskevat rakennusalan yleiset turvallisuusmääräykset sekä osaa myös laatia työmaalle alustavan telinesuunnitelman.

Hän osaa suunnitella päivittäin tehtävät työt siten, että ne voidaan tehdä tuottavasti ja turvallisesti. Hän osaa arvioida työkokonaisuuksiin tarvittavan materiaalin menekin ja työsuorituksiin tarvittavan ajan.

Tutkinnon suorittaja osaa työmaan tuntikirjanpitoa, hän on perehtynyt kulloinkin voimassa olevaan maalausalan työehtosopimukseen ja pystyy tarvittaessa toimimaan työnantajan edustajana laskettaessa työntekijöille urakkahinnoittelua.

Tutkinnon suorittaja tuntee erilaisten alusmateriaalien vaatimukset työn onnistumiselle ja tietää, mitkä työvälineiden ja materiaalien ominaisuudet ovat työn onnistumisen kannalta merkittäviä. Hän osaa hoitaa työnsä itsenäisesti, siististi ja turvallisesti kokeneelta ammattilaiselta edellytettävällä joutuisuudella.

b) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavan-

omaisten työtehtävien yhteydessä. Näyttöä voidaan täydentää erillisten selvitysten, kirjallisten tuotosten ja tehtävien, haastattelujen ja keskustelujen sekä tutkinnon suorittajan itsearviointin avulla.

Näyttöjä suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet. Ammattitaitoa osoittavaksi työtehtäväksi hyväksytään maalausalaan liittyvä kokonaisvaltainen työtehtävä, jossa hyväksytyiksi määritellyt ammattitaitovaatimukset ovat raportoitavissa ja arvioitavissa. Tehtävän osia voivat olla esimerkiksi rakennusten julkisivujen sekä parveke- ja vesikattorakenteiden kuntoarviointi, korjaustyöehdotuksen laatiminen, vanhojen maalikerrosten poistaminen, maalattavien pintojen pesut ja kittaukset, halkeamien täytöt ja tasoitukset tai seinäpintojen maalaus harjalla, telalla ja suurpaineruiskulla. Työnäytteiksi hyväksytään myös parvekelattioiden, ovien ja ikkunoiden maalaus sekä julkisivuissa olevien pelti- ja teräsosien maalaus.

Tutkinnon suorittajan on laadittava työtehtäviinsä liittyvä kirjallinen työpäiväsuunnitelma ja soveltuvin osin kulloinkin voimassa olevan maalausalan työehtosopimuksen mukainen urakkapalkkalaskelma.

c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Arvioinnissa keskitytään erityisesti työmaakokonaisuuden hallintaan. Pääpaino on ajan tasalla olevan työturvallisuus- ja ammattitietouden testaamisessa ja yhteistyötaidoista varmistautumisessa. Työnäytteiden arvioinnissa otetaan huomioon myös työhön käytetty aika. Työympäristön tarkastuksen yhteydessä katsotaan myös työvälineiden kunto.

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- osaa laatia perustellun kuntoarvion ja korjaussuunnitelman
- tuntee käsittelyalustasta johtuvat vaatimukset
- tuntee käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuudet
- tuntee tavanomaisimmin käytössä olevat teline- ja nostintyyppit
- tietää telineisiin ja nostimiin liittyvät turvamääräykset
- osaa laatia toimivan työpäiväsuunnitelman ja urakkapalkkalaskelman
- työskentelee järjestelmällisesti ja tuottavasti
- hän toimii yhteistyössä muiden työntekijöiden kanssa
- kykenee työsuoritukseen, jonka laatu vastaa yleisiä laatuvaatimuksia.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei pysty hoitamaan töitään itsenäisesti
- ei pysty laatimaan perusteltua ja toteuttamiskelpoista korjaussuunnitelmaa
- aiheuttaa työskennellessään vaaratilanteen joko itselleen tai jollekin muulle henkilölle

-
- aiheuttaa työllään ylimääräistä puhdistamista ja ympäristön siivoamista
 - ei tunne tavanomaisia teline- ja nostintyyppejä ja niihin liittyviä turvamääräyksiä
 - ei ota huomioon käsittelyalustasta johtuvia vaatimuksia
 - ei ota huomioon käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuuksia
 - ei osaa laatia toimivaa työpäiväsuunnitelmaa
 - ei löydä TES:sta työpäiväsuunnitelmaansa vastaavia työlajeja tai ei ota oikein huomioon urakkahinnoitteluun liittyviä määräyksiä
 - ei kykene työsuoritukseen, jonka joutuisuus vastaa ammattilaiselta edellytettäviä vaatimuksia
 - valmistaa pintoja, jotka eivät täytä yleisiä laatuvaatimuksia.

7 § TYÖN ORGANISOINTI JA JOHTAMINEN

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja pystyy toimimaan maalausryhmän työnjohtajana. Hän on perehtynyt mm. rakennuslakiin, yritystietoon ja -talouteen, työsuojeluun ja työnjohtamismenetelmiin sekä rakentamista valvoviin organisaatioihin. Tutkittavalla on riittävät kirjallisen ja suullisen esiintymisen taidot sekä tyydyttävä ammattikielitaito. Hän tuntee kokoustekniikkaa ja tietää, miten asioita valmistellaan ja esitellään. Hän tietää edustukseen ja päätöksentekoon liittyvät velvoitteet ja tuntee taloudelliset mahdollisuudet ja riskitekijät.

Tutkinnon suorittaja osaa laatia liikkeenhoidossa tarvittavia sopimusasiakirjoja ja liikekirjeitä. Hän tietää asioimiskirjoitukselta edellytettävät ulkoasuun ja sanamuotoihin liittyvät perusvaatimukset ja ymmärtää virallisten asiakirjojen sitovat merkitykset. Hän tietää myös asiakirjojen säilytykseen ja arkistointiin liittyvät määräykset.

Tutkinnon suorittaja ymmärtää ihmisten erilaisuuden sekä työtovereidensa ja alaistensa käyttäytymisen syitä ja osaa reagoida niihin kulloinkin asianmukaisella tavalla. Hän osaa vaikuttaa motivoivasti ja myönteisesti työyhteisössä toimivien ihmisten asenteisiin ja käyttäytymiseen. Hän havaitsee ongelmat ja kykenee niiden ratkaisemiseen niin itsenäisesti kuin erilaisissa työryhmissäkin. Hän osaa asettaa työryhmälleen tavoitteet ja pystyy auttamaan niiden saavuttamisessa.

b) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Näyttöä voidaan täydentää erillisten selvitysten, kirjallisten tuotosten ja tehtävien, haastattelujen ja keskustelujen sekä tutkinnon suorittajan itsearviointin avulla.

Näyttöjä suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemaansa organisaation toimialan erityispiirteet. Ammattitaitoa osoittavaksi työtehtäväksi hyväksytään maalausalaan liittyvä kokonaisvaltainen työtehtävä, jossa hyväksytyiksi määritellyt ammattitaitovaatimukset ovat raportoitavissa ja arvioitavissa. Tehtävinä voivat olla esimerkiksi ennakolta rajatun työprosessin suunnittelu ja työn loppuun saattaminen sekä työn laadun arviointi.

c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

KÄYTÄNNÖN JOHTAJUUS

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- pystyy arvioimaan kahden johtamisnäkömyksen eroja ja sovellusmahdollisuuksia omassa työssään ja organisaatiossaan
- tuntee organisaationsa arvot ja kulttuurin ja osaa kytkeä ne luontevasti oman yksikkönsä toiminnan kehittämiseen
- osaa arvioida työntekijöidensä ammatillisia ja työyhteisöllisiä valmiuksia ja kannustaa heitä kehittämään omaa osaamistaan
- tuntee työryhmälleen asetut tavoitteet ja saa ryhmänsä sitoutumaan tavoitteiden toteuttamiseen
- osaa sovitella henkilöiden välisiä ristiriitoja
- osaa pyytää, antaa ja vastaanottaa palautetta
- ymmärtää tunteiden ja järjen merkityksen eri johtamistilanteissa
- osaa edistää sisäistä yrittäjyyttä omalla työpaikallaan.

YHTEISTYÖSKENTELEN HALLINTA

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- tuntee esimerkiksi tiimityön, projektityön ja työryhmätyöskentelyn niin, että osaa omalla työpaikallaan tehdä ehdotuksen kulloisenkin työkokonaisuuden edellyttämästä työskentelyperiaatteesta
- osaa suunnitella, organisoida ja ohjata oman ryhmänsä toimintaa
- pystyy tukemaan ryhmää kehittymään ja ratkaisemaan esiin tulevia ongelmatilanteita
- pystyy arvioimaan oman ryhmänsä toimintaa
- osaa ohjata ryhmien välistä yhteistyötä.

VUOROVAIKUTUS, SUULLINEN JA KIRJALLINEN VIESTINTÄ

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- osaa suunnitella viestin sen vastaanottajan mukaan ja arvioida viestinsä onnistumista

-
- pystyy vaivattomasti ymmärtämään maalausalan sanastoa
 - pystyy toimimaan neuvottelujen ja kokousten puheenjohtajana
 - pystyy asianmukaiseen puhelinviestintään
 - osaa kuunnella aktiivisesti
 - pystyy suunnittelemaan ja pitämään alustuksia sekä pienimuotoisia puheita
 - pystyy laatimaan työ- ja urakkasopimuksia, muistioita, pöytäkirjoja, tarjouspyyntöjä, tarjouksia, velkomiskirjeitä ja reklamaatioita
 - pystyy valitsemaan esitykselleen kulloinkin tarkoituksenmukaiset apuvälineet.

ONGELMANRATKAISU JA PÄÄTÖKSENTEKO SEKÄ LUOVUUDEN HYVÄKSIKÄYTTÖ

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- pystyy hyödyntämään työpaikallaan aloitetoimintaa
- osaa tuotanto- ja laatuhäiriöiden, koneiden ja laitteiden toimintahäiriöiden systemaattisen ongelmanratkaisun jollakin ongelmanratkaisumenetelmällä
- osaa käyttää hyväkseen luovan työskentelyn tekniikoita.

ITSENSÄ JOHTAMINEN JA AJANHALLINTA

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- tiedostaa fyysisen, henkisen ja sosiaalisen työkuormituksen rajat niin, että osaa huolehtia omasta fyysisestä ja henkisestä työkyvystään
- osaa arvioida oman työnsä tuloksellisuutta ja tehokkuutta
- osaa suunnitella ja kehittää työtään ja ajankäyttöään hyödyntämällä ajanhallinnan ym. tekniikoita.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei selviydy yhteistyöstä eikä pysty luomaan vuorovaikutusta eri osapuolten kesken
- ei kykene selviin toimeksiantoihin
- ei kykene asettamaan tavoitteita tai etenemään suunnitelmallisesti tavoitetta kohti
- toteuttaa muutoksia perustelematta niiden syitä ja tavoitteita alaisilleen
- ei kykene tasapuoliseen ja alaisiaan oikeudenmukaisesti kohtelevaan johtamiseen ja kanssakäymiseen
- ei kykene tulkitsemaan toimintaympäristöään realistisesti eikä pysty omaksumaan tietoa ympäristöstään ja tulkitsemaan sitä realistisella tavalla.

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä työkokonaisuuksien suunnittelua sekä urakka- ja tarjouslaskentaa. Hän tuntee maalausalan keskeiset kustannustekijät ja osaa laskea työhön liittyviä osa- ja kokonaiskustannuksia. Hän tuntee maalauskohteen edellyttämät laatuvaatimukset pintakäsittelymateriaaleille ja työmenetelmävalinnoille. Hän ymmärtää tuotteen käyttö-, keräily- ja kulttuuriarvon sekä työn tuottavuuden ja yrityksen kilpailukyvyn työsuoritukselle asettamat vaatimukset.

b) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Näyttöä voidaan täydentää erillisten selvitysten, kirjallisten tuotosten ja tehtävien, haastattelujen ja keskustelujen sekä tutkinnon suorittajan itsearvioinnin avulla.

Näyttöjä suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet. Ammattitaitoa osoittavaksi työtehtäväksi hyväksytään selkeän ja perusteltavissa olevan kustannuslaskelman laatiminen ja sen pohjalta tehty realistinen urakkatarjous.

c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- osaa laskea maalattavia pinta-aloja ja arvioida niiden perusteella materiaali- ja työmenekkiä
- tuntee maalausalan kustannustekijät sekä urakka- ja aikapalkkauksen vaikutuksen palkkakustannuksiin
- osoittaa ymmärtävänsä kansan- ja yritystaloudellisten perustapahtumien, kuten suhdanteiden ja maalaustarvikkeiden hintatason muutosten yhteydet omaan alaansa ja yritykseensä
- osaa laatia ymmärrettävän ja realistisen urakkatarjouksen
- osaa lukea liikeyrityksen tuloslaskelman ja taseen sekä tulkita niiden keskeiset asiat
- pystyy arvioimaan vastuullaan olevien toimintojen kannattavuutta, kustannustehokkuutta ja niiden kehittymistä
- osaa laatia pienimuotoisia, alalle tyypillisiä teknisiä investointilaskelmia.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei ymmärrä kansan- ja yritystaloudellisten perustapahtumien, kuten suhdanteiden ja maalaustarvikkeiden hintatason muutosten yhteyksiä omaan alaansa ja yritykseensä
- ei osaa ottaa huomioon maalausalan kustannustekijöitä urakka- ja aikapalkkaukseen vaikuttavina osatekijöinä
- ei osaa laskea maalattavia pinta-aloja eikä arvioida niiden perusteella materiaali- ja työmenekkiä
- ei kykene laatimaan ymmärrettävää ja realistista urakkatarjousta
- ei osaa tulkita oikein liikeyrityksen tuloslaskelman ja taseen keskeisiä asioita
- arvioi virheellisesti vastuullaan olevien toimien kannattavuutta, kustannustehokkuutta ja niiden kehittymistä
- ei osaa laatia pienimuotoisia, alalle tyypillisiä teknisiä investointilaskelmia.

9 § TOIMINNAN SUUNNITTELU

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja ohjata toimintaa omalla työpaikallaan. Hän tuntee suunnittelun pohjana olevia välttämättömiä, yleisiä ja alakohtaisia perusasioita, kuten fyysiseen materiaalinkäsittelyyn liittyvän lainsäädännön, määräykset ja suositukset. Hän tuntee vaarallisia aineita koskevan lainsäädännön niin, että pystyy toimimaan määräysten mukaisesti alansa tyypillisissä työtilanteissa.

Hän pystyy tekemään ja toteuttamaan eri ajanjaksoille ulottuvia suunnitelmia sekä tekemään niissä kulloinkin erilaisilla varoitusajoilla esiin tulevia tarpeellisia muutoksia.

b) Ammattitaidon osoittamistavat

Tiedot eri laeissa annetuista määräyksistä osoitetaan tietopuolisella kokeella. Muu ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa suunnittelutyötehtävällä, jonka perustaksi otetaan todellisen yrityksen tuotantotoiminta.

Näyttöä voidaan täydentää erillisten selvitysten, kirjallisten tuotosten ja tehtävien, haastattelujen ja keskustelujen sekä tutkinnon suorittajan itsearvioinnin avulla. Näyttöjä suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet.

c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- pystyy määrittelemään tuotantosuunnitelmasta oman työpaikkansa pitkän aikavälin resurssitarpeet materiaalien, koneiden ja laitteiden sekä työntekijöiden osalta
- osaa työpaikkansa lyhyen aikavälin tuotannon ja/tai projektin suunnittelun ja ohjauksen
- osaa soveltaa logistiikan ajatusmalleja omalla vastuualueellaan fyysisen materiaalin liikkeiden ja sitä ohjaavan informaation suunnittelussa ja hallinnassa
- kykenee tarvittaessa soveltamaan yleisimpiä tuotannon ja materiaalin ohjauksen periaatteita työpaikallaan
- tuntee alallaan käytettävät materiaalinkäsittelylaitteistot ja niiden ominaisuudet niin, että pystyy arvioimaan niiden soveltuvuutta omalle vastuualueelleen ja osallistumaan niiden hankintapäätösten tekoon
- pystyy toimimaan oman työpaikkansa teknisenä asiantuntijana osto-toiminnan apuna
- osaa laatia työ-, asennus- tai korjaussuunnitelmia.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei tunne työpaikkaansa liittyviä suunnittelukäytäntöjä eikä kykene järjestelemään ja suunnittelemaan töitä lyhyellä aikavälillä
- ei osaa soveltaa logistiikan ajatusmalleja vastuualueellaan fyysisen materiaalin liikkeiden ja sitä ohjaavan informaation suunnittelussa ja hallinnassa
- ei tunne alalla käytettäviä laitteistoja ja niiden ominaisuuksia niin, että pystyisi arvioimaan niiden soveltuvuutta omalle vastuualueelleen ja osallistumaan niiden hankintapäätösten tekoon
- ei pysty toimimaan oman työpaikkansa teknisenä asiantuntijana osto-toiminnan apuna
- ei osaa laatia työ-, asennus- tai korjaussuunnitelmia.

10 § RAKENNUSTEN ENTISÖINTIMAALAUUS

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja hallitsee ne perinteiset pintojenkäsittelyn työtavat, jotka olivat käytössä ennen teollista rakentamista. Hän tuntee tyylihistoriaa ja osaa ottaa esiin vanhoja värikerroksia sekä laatia kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden töihin liittyviä asiakirjoja ja kuvatallenteita. Hän tietää myös näitä kohteita koskevat työrajoitukset.

Tutkinnon suorittaja tuntee erilaisten alusmateriaalien vaatimukset työn onnistumiselle ja tietää, mitkä työvälineiden ja materiaalien ominaisuudet ovat työn onnistumisen kannalta merkittäviä. Hän osaa hoitaa työnsä itsenäisesti, siististi ja turvallisesti kokoneelta ammattilaiselta edellytettävällä joutuisuudella.

b) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Näyttöä voidaan täydentää erillisten selvitysten, kirjallisten tuotosten ja tehtävien, haastattelujen ja keskustelujen sekä tutkinnon suorittajan itsearvioinnin avulla.

Näyttöjä suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet. Ammattitaitoa osoittavaksi työtehtäväksi hyväksytään maalausalaan liittyvä kokonaisvaltainen työtehtävä, jossa hyväksytyiksi määritellyt ammattitaitovaatimukset ovat raportoitavissa ja arvioitavissa. Tehtävän osia voivat olla esimerkiksi vanhoilla, perinteisillä menetelmillä tehtävät maalaustyöt, kuten puupintojen ulkomaalaus öljy- ja keittomaaleilla, kalkkirappausten maalaus kalkkimaalilla, vanhojen ikkunoiden maalaus öljymaalilla, sisäkattojen ja seinien pingotus ja maalaus liimamaalilla ja temperamaalilla sekä edellä mainittujen maalien valmistus.

Kaikkiin osatehtäviin tulee liittyä työsuoritusten kirjallinen dokumentointi ja vähintään yhdessä osassa on näytettävä myös vanhojen pintakerrosten esiinotto siihen liittyvine dokumentointeineen.

Tylyhistorian tuntemus osoitetaan tähän liittyvän kirjallisen kokeen suorittamisella tai vastaamalla suullisesti arvioitsijoiden esittämiin tyylihistoriakysymyksiin.

c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- osaa työskennellä itsenäisesti entisöintitöissä
- ottaa huomioon käsittelyalustasta johtuvat vaatimukset
- osaa suorittaa entisöintityöhön liittyvää dokumentointia
- osaa tehdä tyylihistoriallisesti perusteltuja entisöintiehdotuksia
- ottaa huomioon käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuudet
- osaa laatia toimivan työpäiväsuunnitelman
- tekee työnsä järjestelmällisesti ja tuottavasti
- kykenee työsuoritukseen, jonka laatu vastaa alkuperäistä tai on muutoin tavoitteen mukaista.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei pysty työskentelemään itsenäisesti
- aiheuttaa työskennellessään vaaratilanteen joko itselleen tai jollekin muulle henkilölle
- aiheuttaa kohteelle korvaamatonta vahinkoa
- aiheuttaa työllään ylimääräistä puhdistamista ja ympäristön siivoamista
- ei ota huomioon käsittelyalustasta johtuvia vaatimuksia
- laatii dokumentteja, jotka eivät täytä entisöinnissä vaadittavia luotettavuusvaatimuksia
- ei tunne eri tyyleille ominaisia tunnuspiirteitä
- ei ota huomioon käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuuksia
- valmistaa maalia, jonka tarttuvuus ei ole riittävä tai väri ei vastaa mallia
- ei osaa laatia toimivaa työpäiväsuunnitelmaa
- ei kykene työsuoritukseen, jonka joutuisuus vastaa ammattilaiselta edellytettäviä vaatimuksia
- valmistaa pintoja, jotka eivät vastaa alkuperäistä tai erikseen määriteltyä tavoitetta.

11 § VAATIVA MUKAILUMAALAUUS

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä erilaisia materiaaleja jäljitteleviä pintoja maalaamalla korkeita laatuvaatimuksia edellyttäviin kohteisiin. Hän osaa lyhyen harjoittelun jälkeen ootrata ja marmoroida mitä tahansa nykyaikana myynnissä olevien mallikirjojen mukaisia puu- ja kivilajeja. Hän hallitsee myös mukailumaalauksen yhteydessä tehtävät varjostusmaalaukset eli vuoseeraukset. Hän tuntee yleisimmin käytössä olleet vanhat menetelmät ja materiaalit, mutta on valmis soveltamaan työhönsä myös uudistuksia, joilla esteettisesti sama lopputulos on mahdollista saavuttaa nopeammin tai turvallisemmin.

Tutkinnon suorittaja tuntee erilaisten alusmateriaalien vaatimukset työn onnistumiselle ja tietää, mitkä työvälineiden ja materiaalien ominaisuudet ovat työn onnistumisen kannalta merkittäviä. Hän osaa hoitaa työnsä itsenäisesti, siististi ja turvallisesti kokeneelta ammattilaiselta edellytettävällä joutuisuudella.

b) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavan-

omaisten työtehtävien yhteydessä. Näyttöä voidaan täydentää erillisten selvitysten, kirjallisten tuotosten ja tehtävien, haastattelujen ja keskustelujen sekä tutkinnon suorittajan itsearvioinnin avulla.

Näyttöjä suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet. Ammattitaitoa osoittavaksi työtehtäväksi hyväksytään maalausalaan liittyvä kokonaisvaltainen työtehtävä, jossa hyväksytyiksi määritellyt ammattitaitovaatimukset ovat raportoitavissa ja arvioitavissa. Tehtävän osia voivat olla esimerkiksi eri puulajien, kuten tammen, mahongin ja pähkinäpuun mukailu, eri marmori- ja kivipintojen mukailu sekä näitä täydentävät vuoseuraukset. Myös metalli-, nahka-, savi- ja kangasjaljitelmät voidaan ottaa huomioon täydentävinä työnäyteinä.

c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- osaa työskennellä itsenäisesti mukailumaalauksissa
- ottaa huomioon käsittelyalustasta johtuvat vaatimukset
- ottaa huomioon käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuudet
- osaa valita työhön sopivat aineet ja välineet
- osaa laatia toimivan työpäiväsuunnitelman
- tekee työnsä järjestelmällisesti ja tuottavasti
- kykenee työsuoritukseen, jonka laatu vastaa ennalta hyväksyttyä mallia.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei pysty työskentelemään itsenäisesti
- aiheuttaa työskennellessään vaaratilanteen joko itselleen tai jollekin muulle henkilölle
- aiheuttaa työllään ylimääräistä puhdistamista ja ympäristön siivoamista
- ei ota huomioon käsittelyalustasta johtuvia vaatimuksia
- ei ota huomioon käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuuksia
- ei osaa laatia toimivaa työpäiväsuunnitelmaa
- ei kykene työsuoritukseen, jonka joutuisuus vastaa ammatilliselta edellytettäviä vaatimuksia
- valmistaa pintoja, joiden värit ja kuviointi eivät vastaa sovittua mallia.

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja tuntee öljy- ja kiiltokultausmenetelmien periaatteet. Hän osaa käsitellä lyöntimetalleja sekä aitoa lehti-, siirto- ja pulverikultaa asianmukaisilla menetelmillä ja materiaaleilla. Hän selviytyy annetuista tehtävistä siten, että työstä ei aiheudu tuotteelle vahinkoa eikä työn teettäjälle kohtuuttomia kustannuksia.

Tutkinnon suorittaja tuntee erilaisten alusmateriaalien vaatimukset työn onnistumiselle ja tietää, mitkä työvälaineiden ja materiaalien ominaisuudet ovat työn onnistumisen kannalta merkittäviä. Hän osaa hoitaa työnsä itsenäisesti, siististi ja turvallisesti kokoneelta ammattilaiselta edellytettävällä joutuisuudella.

b) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Näyttöä voidaan täydentää erillisten selvitysten, kirjallisten tuotosten ja tehtävien, haastattelujen ja keskustelujen sekä tutkinnon suorittajan itsearviointin avulla.

Näyttöjä suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet. Ammattitaitoa osoittavaksi työtehtäväksi hyväksytään maalausalaan liittyvä kokonaisvaltainen työtehtävä, jossa hyväksytyiksi määritellyt ammattitaitovaatimukset ovat raportoitavissa ja arvioitavissa. Tehtävän osia voivat olla esimerkiksi koristeornamenttien kultaus lehtikullalla, kehyslistojen päällystys lyöntimetallilla ja kullattujen koristeiden paikkaaminen.

c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- osaa työskennellä itsenäisesti kultaustöissä
- noudattaa annettua työselitystä
- ottaa huomioon käsittelyalustasta johtuvat vaatimukset
- ottaa huomioon käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuudet
- osaa laatia toimivan työpäiväsuunnitelman
- tekee työnsä järjestelmällisesti ja tuottavasti
- kykenee työsuoritukseen, jossa laatu vastaa ennakolta vertailupinnaksi sovitun pinnan laatua.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei pysty työskentelemään itsenäisesti

-
- aiheuttaa työskennellessään vaaratilanteen joko itselleen tai jollekin muulle henkilölle
 - aiheuttaa työllään ylimääräistä puhdistamista ja ympäristön siivoamista
 - ei ota huomioon käsittelyalustasta johtuvia vaatimuksia
 - ei ota huomioon käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuuksia
 - ei osaa laatia toimivaa työpäiväsuunnitelmaa
 - ei kykene työsuoritukseen, jonka joutuisuus vastaa ammattilaiselta edellytettäviä vaatimuksia
 - valmistaa pintoja, jotka eivät ole vertailupintojen mukaisia.

13 § KIPSIKORISTETYÖT

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa valmistaa ja korjata rakennusten kipsikoristeita. Hän tuntee kipsilaadut ja niiden käyttöalueet sekä tietää, miten tehdään valutöihin tarvittavat mekaaniset vahvistukset ja miten valokset kiinnitetään huonetilojen katto- ja seinäpinoille. Hän osaa tarpeen mukaan myös kipsirappausta ja valmistaa kipsistä suoria ja kaarevia profiililistoja. Hän tuntee siinä määrin veistoskoristeiden tyylisuuntauksia, että osaa arvostaa ja vaalia kulttuurihistoriallisesti vanhoja töitä.

Tutkinnon suorittaja tuntee erilaisten alusmateriaalien vaatimukset työn onnistumiselle ja tietää, mitkä työvälineiden ja materiaalien ominaisuudet ovat työn onnistumisen kannalta merkittäviä. Hän osaa työskennellä itsenäisesti, siististi ja turvallisesti kokoneelta ammattilaiselta edellytettävällä joutuisuudella.

b) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Näyttöä voidaan täydentää erillisten selvitysten, kirjallisten tuotosten ja tehtävien, haastattelujen ja keskustelujen sekä tutkinnon suorittajan itsearvioinnin avulla.

Näyttöjä suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet. Ammattitaitoa osoittavaksi työtehtäväksi hyväksytään maalausalaan liittyvä kokonaisvaltainen työtehtävä, jossa hyväksytyiksi määritellyt ammattitaitovaatimukset ovat raportoitavissa ja arvioitavissa. Tehtävän osia voivat olla esimerkiksi valumuottien valmistus, kipsikoristeiden valaminen, profiilityökalujen valmistaminen, vetolistojen teko, kipsitöiden pintakäsittelyt ja kiinnitykset seinä- tai kattopinoille.

Tyylhistorian tuntemus osoitetaan tähän liittyvän kirjallisen kokeen suorittamisella tai vastaamalla suullisesti arvioitsijoiden esittämiin tyylhistoriakysymyksiin.

c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- osaa työskennellä itsenäisesti kipsikoristetöissä
- pystyy osallistumaan kipsikoristetyön suunnitteluun
- ottaa huomioon käsittelyalustasta johtuvat vaatimukset
- ottaa huomioon käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuudet
- osaa valita tehtävään sopivat työvälineet
- pystyy valmistamaan stukko-ornamenteja ja profiilikoristeita mallin mukaan
- osaa laatia toimivan työpäiväsuunnitelman
- tekee työnsä järjestelmällisesti ja tuottavasti
- kykenee työsuoritukseen, jonka lopputulos vastaa mallina olevaa kappaletta.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei pysty hoitamaan töitään itsenäisesti
- aiheuttaa työskennellessään vaaratilanteen joko itselleen tai jollekin muulle henkilölle
- aiheuttaa työllään ylimääräistä puhdistamista ja ympäristön siivoamista
- ei tunne erilaisten tyylornamenttien nimiä ja ominaispiirteitä
- ei ota huomioon käsittelyalustasta johtuvia vaatimuksia
- ei ota huomioon käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuuksia
- ei osaa laatia toimivaa työpäiväsuunnitelmaa
- valmistaa muotin, joka ei kestä valamista, tai siinä on ylimääräisiä rakoja ja reikiä
- valmistaa kappaleen, joka ei kestä kohteeseen kiinnittämistä
- ei kykene työsuoritukseen, jonka joutuisuus vastaa ammattilaiselta edellytettäviä vaatimuksia
- valmistaa kappaleita, jotka eivät ole mallin mukaisia.

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä vanhojen huonekalujen kunnostuksia niiden ikään ja tyyliin sopivilla menetelmillä. Hän tuntee huonekalujen tyyliuuntauksukset ja osaa arvioida niiden ikää ja aitoutta. Hän pystyy myös neuvomaan asiakasta kohteelle tarkoituksenmukaisen pintakäsittelyn valinnassa.

Tutkinnon suorittaja tuntee erilaisten alusmateriaalien vaatimukset työn onnistumiselle ja tietää, mitkä työvälineiden ja materiaalien ominaisuudet ovat työn onnistumisen kannalta merkittäviä. Hän osaa hoitaa työnsä itsenäisesti, siististi ja turvallisesti kokeneelta ammattilaiselta edellytettävällä joutuisuudella.

b) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Näyttöä voidaan täydentää erillisten selvitysten, kirjallisten tuotosten ja tehtävien, haastattelujen ja keskustelujen sekä tutkinnon suorittajan itsearvioinnin avulla.

Näyttöjä suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet. Ammattitaitoa osoittavaksi työtehtäväksi hyväksytään maalausalaan liittyvä kokonaisvaltainen työtehtävä, jossa hyväksytyiksi määritellyt ammattitaitovaatimukset ovat raportoitavissa ja arvioitavissa. Tehtävän osia voivat olla esimerkiksi huonekalun purkaminen ja liimaaminen, puuttuvien puuosien valmistaminen, vanhojen maalikerrosten esiinotto, puhdistus- ja hiontatyöt, pohjustukset ja silotukset, värien ja maalien valmistaminen, petsaukset, lakkaukset, maalaukset, patinoinnit ja vahaukset.

Kaikkiin osatehtäviin tulee liittyä työsuoritusten kirjallinen dokumentointi ja vähintään yhdessä osassa on näytettävä myös vanhojen pintakerrosten esiinotto siihen liittyvine dokumentointeineen.

Tylyhistorian tuntemus osoitetaan tähän liittyvän kirjallisen kokeen suorittamisella tai vastaamalla suullisesti arvioitsijoiden esittämiin tylyhistoriakysymyksiin.

c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- osaa suorittaa itsenäisesti huonekalujen entisöintiä
- ottaa huomioon käsittelyalustasta johtuvat vaatimukset
- ottaa huomioon käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuudet
- osaa tehdä entisöintityöhön liittyvää dokumentointia
- osaa tehdä tylyhistoriallisesti perusteltuja entisöintiehdotuksia

-
- osaa laatia kohteelle tarkoituksenmukaisen kunnostamissuunnitelman
 - osaa valmistaa työhönsä käyttökelpoisia pintakäsittelyaineita
 - tekee työnsä järjestelmällisesti ja tuottavasti
 - kykenee työsuoritukseen, jonka laatu vastaa asiakkaan kanssa ennakolta sovittua.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei pysty työskentelemään itsenäisesti
- aiheuttaa työskennellessään vaaratilanteen joko itselleen tai jollekin muulle henkilölle
- aiheuttaa kohteelle korvaamatonta vahinkoa
- aiheuttaa työllään ylimääräistä puhdistamista ja ympäristön siivoamista
- ei ota huomioon käsittelyalustasta johtuvia vaatimuksia
- ei ota huomioon käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuuksia
- laatii dokumentteja, jotka eivät täytä entisöinnissä vaadittavia luotettavuusvaatimuksia
- ei tunne eri tyyleille ominaisia tunnuspiirteitä
- ei osaa laatia toimivaa työpäiväsuunnitelmaa
- ei kykene työsuoritukseen, jonka joutuisuus vastaa ammattilaiselta edellytettäviä vaatimuksia
- ei kykene työsuoritukseen, jossa lopputulos vastaisi asiakkaan kanssa ennakolta sovittua.

15 § ERIKOISTAPETOINNIT

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa päällystää katto- ja seinäpintoja yleisesti myynnissä olevilla tapeteilla ja seinäpäällysteillä. Hän osaa kiinnittää myös kylpyhuone-tilojen seinäpäällysteitä ja hallitsee myös vanhanaikaiset tapetoimistekniikat, osaa tehdä seinäpintojen pahvipingotuksia ja päällystää pinta-asennettuja sähköjohtoja, paperoituja listoja, palkkeja, vassoja, pilastereja yms. rakenteita. Hän osaa toteuttaa piirustusten mukaan erilaisia tapettisommitelmia, joissa muodostetaan tapeteista geometrisia kuvioita.

Tutkinnon suorittaja tuntee erilaisten alusmateriaalien vaatimukset työn onnistumiselle ja tietää, mitkä työvälineiden ja materiaalien ominaisuudet ovat työn onnistumisen kannalta merkittäviä. Hän osaa hoitaa työnsä itsenäisesti, siististi ja turvallisesti kokeneelta ammattilaiselta edellytettävällä joutuisuudella.

b) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Näyttöä voidaan täydentää erillisten selvitysten, kirjallisten tuotosten ja tehtävien, haastattelujen ja keskustelujen sekä tutkinnon suorittajan itsearvioinnin avulla.

Näyttöjä suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet. Ammattitaitoa osoittavaksi työtehtäväksi hyväksytään maalausalaan liittyvä kokonaisvaltainen työtehtävä, jossa hyväksytyiksi määritellyt ammattitaitovaatimukset ovat raportoitavissa ja arvioitavissa. Tehtävän osia voivat olla esimerkiksi tapetointi tavallista vaikeampiin kohteisiin, kuten tuplakorkeat olohuoneet, vinot, kaarevat ja koverat pinnat, erilaisten tapettilaatujen yhdisteleminen ja saumaaminen tai boordinauhojen upottaminen kangas-, vinyyli- ja kohokuviollisille tapettipinnoille.

c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- osaa tehdä erikoistapetoiteja itsenäisesti
- osaa valmistella seinä- ja kattopinnat tapetoitavaan kuntoon
- ottaa huomioon käsittelyalustasta johtuvat vaatimukset
- ottaa huomioon käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuudet
- osaa tehdä kohteeseen tarkoituksenmukaisen tapetoimistyöselityksen
- osaa laatia toimivan työpäiväsuunnitelman
- tekee työnsä järjestelmällisesti ja tuottavasti
- kykenee työsuoritukseen, jonka laatu vastaa yleisiä laatuvaatimuksia.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei pysty työskentelemään itsenäisesti
- aiheuttaa työskennellessään vaaratilanteen joko itselleen tai jollekin muulle henkilölle
- aiheuttaa työllään ylimääräistä puhdistamista ja ympäristön siivoamista
- ei ota huomioon käsittelyalustasta johtuvia vaatimuksia
- ei ota huomioon käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuuksia
- ei osaa laatia toimivaa työpäiväsuunnitelmaa
- ei kykene työsuoritukseen, jonka joutuisuus vastaa ammatilliselta edellytettäviä vaatimuksia
- valmistaa pintoja, jotka eivät täytä yleisiä laatuvaatimuksia.

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa maalata perinteisiä, rakennuksissa tai huonekaluisa käytettyjä koristemaalauksia. Hän tuntee siinä määrin tyyli- ja värioppia, että osaa tehdä perusteltuja ehdotuksia kohteeseen sopiviksi värivalinnoiksi.

Tutkinnon suorittaja tuntee erilaisten alusmateriaalien vaatimukset työn onnistumiselle ja tietää, mitkä työvälineiden ja materiaalien ominaisuudet ovat työn onnistumisen kannalta merkittäviä. Hän osaa hoitaa työnsä itsenäisesti, siististi ja turvallisesti kokoneelta ammattilaiselta edellytettävällä joutuisuudella.

b) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Näyttöä voidaan täydentää erillisten selvitysten, kirjallisten tuotosten ja tehtävien, haastattelujen ja keskustelujen sekä tutkinnon suorittajan itsearvioinnin avulla.

Näyttöjä suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet. Ammattitaitoa osoittavaksi työtehtäväksi hyväksytään maalausalaan liittyvä kokonaisvaltainen työtehtävä, jossa hyväksytyiksi määritellyt ammattitaitovaatimukset ovat raportoitavissa ja arvioitavissa. Tehtävän osia voivat olla esimerkiksi koristeiden kopioiminen, suunnittelu ja sommittelu ja koristemaalien valmistaminen ja sävyttäminen, koristesablonien valmistaminen, maalauksabloneilla ja siveltimillä sekä kattoihin ja seiniin tehtävät koristeiviivaukset.

Tyylitiedon tuntemus osoitetaan tähän liittyvän kirjallisen kokeen suorittamisella tai vastaamalla suullisesti arvioitsijoiden esittämiin tyylihistoriakysymyksiin.

c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- osaa työskennellä itsenäisesti koristemaalauksissa
- ottaa huomioon käsittelyalustasta johtuvat vaatimukset
- ottaa huomioon käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuudet
- osaa tehdä tyylihistoriallisesti perusteltuja koristemaalausehdotuksia
- osaa kopioida ja suurentaa koristekuvioita piirtämällä
- osaa valita työhönsä sopivat työvälineet
- osaa laatia toimivan työpäiväsuunnitelman
- tekee työnsä järjestelmällisesti ja tuottavasti
- kykenee työsuoritukseen, joka vastaa lopputulokseltaan ennalta hyväksyttyä mallia.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei pysty työskentelemään itsenäisesti
- aiheuttaa työskennellessään vaaratilanteen joko itselleen tai jollekin muulle henkilölle
- aiheuttaa työllään ylimääräistä puhdistamista ja ympäristön siivoamista
- ei ota huomioon käsittelyalustasta johtuvia vaatimuksia
- ei ota huomioon käsittelemiensä materiaalien käyttöominaisuuksia
- ei tunne eri tyyleille ominaisia tunnuspiirteitä
- ei osaa laatia toimivaa työpäiväsuunnitelmaa
- ei kykene työsuoritukseen, jonka joutuisuus vastaa ammattilaiselta edellytettäviä vaatimuksia
- valmistaa koristeita, joissa rajaukset ovat epäsiistejä tai joiden viivauksissa on mutkia ja epätasaisuutta
- valmistaa koristeita, joissa kuviot ja värisävyt eivät ole annetun mallin mukaisia.

17 § YRITTÄJYYS

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa arvioida henkilökohtaisia mahdollisuuksiaan ja valmiuksiaan toimia yrittäjänä. Hän osaa tarkastella maalausalan yrityksen toiminnan käynnistämisen mahdollisuuksia ja riskejä. Tutkinnon suorittaja tuntee erilaisia yritystoiminnan aloitustapoja ja -muotoja.

Tutkinnon suorittaja osaa kehittää yhdessä asiantuntijoiden kanssa kärkeän liikeidean ja tietää, millaisia taloudellisia, tuotannollisia ja henkisiä voimavaroja yritystoiminnan aloittaminen vaatii. Hän osaa asiantuntijoiden kanssa arvioida yritysideaansa onnistumisen mahdollisuuksia.

Tutkinnon suorittaja ymmärtää asiakassuhteiden ja muiden yhteistyösuhteiden merkityksen osana menestyvää yritystoimintaa ja kykenee tältä pohjalta kehittämään näitä suhteita. Hän osaa toimia yritystoiminnan talouden tärkeimpiä periaatteita noudattaen. Tutkinnon suorittaja pystyy tarkastelemaan myös suunnittelemansa yrityksen resurssitarvetta.

Tutkinnon suorittaja tuntee yritystoimintaan liittyvää keskeistä lainsäädäntöä sekä yrittäjän asemaan ja työttömyysturvaan liittyviä perusasioita. Hän osaa hankkia yrityksen perustamisessa ja toiminnan eri vaiheissa tarvitsemaansa tietoa ja asiantuntijapalvelua.

b) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito osoitetaan laatimalla yritystoiminnan käynnistämiseen liittyvä kehittämissuunnitelma, jossa tutkinnon suorittaja työstää yritysideaansa toimivaksi liikeideaksi.

Yrittämisen tiedot ja taidot arvioidaan aitona yrittäjyyteen liittyvänä toimintana. Keskeinen osa näyttöä on pitkäjänteinen yritystoiminnan käynnistämiseen liittyvä hanke, jossa tutkinnon suorittaja työstää liikeideaansa toteuttamiskelpoiseksi maalausalan yritykseksi. Toimivan liikeidean kehittämisessä tutkinnon suorittajan tulee tarkastella toimintaympäristöä erityisesti maalaus-alalle aikovan yrittäjän näkökulmasta.

c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tutkinnon suorittajan arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota erityisesti seuraaviin arvioinnin kohteisiin:

- omien yrittäjävalmiuksien arviointi ja oman yrittäjyyttä tukevan kehittymisen suunnittelu
- yritystoiminnan käynnistämisessä tarvittavien perusvalmiuksien laajuus ja tuntemus ja keskeisten asioiden hallinta
- asiantuntijapalvelujen käyttö ja tietolähteiden hyödyntäminen.

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- tietää, millaiset arvot ja henkilökohtaiset valmiudet tukevat yrittäjänä menestymistä, jotta hän osaa arvioida itseään ja omaa mahdollista yrittäjyyttään ja tehdä yrittäjänä kehittymistä koskevia päätelmiä ja ratkaisuja
- arvostaa omaa ammattitaitoaan ja osaa myös tuoda sen esille
- on tutustunut maalausalan yrityksen toimintaan niin, että osaa tarkastella sen tulevaisuuden näkymien ja kehityksen sekä markkinoiden tilan mahdollisuuksia oman mahdollisen yritystoiminnan käynnistämisen kannalta
- tietää, millaisia vaihtoehtoja yritystoimintaa aloittava voi harkita ja tuntee yleisimmät Suomessa käytetyt ratkaisut, mm. yritystoiminnan muodot, aloittamistoimenpiteet, vastuut ja tarvittavat resurssit sekä riskit ja osaa keskustella asiantuntijoiden kanssa oman mahdollisen yritystoiminnan vaihtoehtoista
- osaa yhdessä asiantuntijoiden kanssa kehittää omaa yritysideaansa niin, että tuottaa yritykselleen toimivan liike- tai palveluidean ja ottaa sitä kehittäessään huomioon markkinoiden kysyntä- ja kilpailutekijöitä sekä oman idean toimivuuden kannalta olennaisia erilaistamistekijöitä
- osaa tulkita yrityksen tilinpäätöstä mm. pääomien, varallisuuden, maksukyvyyn ja tuloksen suhteen

-
- ymmärtää kustannuslaskennan periaatteet ja tietää, mitkä markkina-
lähtöiset tekijät tulee ottaa huomioon tuotteiden järkevissä hinnoit-
telussa
 - osaa laatia yritykselleen karkean tulosennusteen ja hankkia tietoa ja
asiantuntijapalveluja alan yritystoiminnan verotuskysymysten ratkai-
semiseen
 - tuntee yritystoiminnan aloittamisen lakisäätöiset toimet ja tietää, mis-
tä voi tarvittaessa saada asiantuntijapalveluja yritystoimintaa käyn-
nistettäessä.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei omaa yrittäjämäistä asennetta eikä osaa arvioida omia yrittäjä-
valmiuksiaan
- ei kykene oman yrittäjyyttä tukevan kehittymisen suunnitteluun
- ei hallitse yritystoiminnan käynnistämisessä tarvittavia perusvalmiuksia
- ei osaa käyttää hyväkseen asiantuntijapalveluja tai erilaisia tieto-
lähteitä liiketoimintasuunnitelman laatimisessa.